

Самостійна робота № 1

Тема: Видатні вчені-анатоми.

Кількість годин: 3 год

Орієнтовна картка

№ п/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1.	Анатоми стародавнього світу, їх внесок у розвиток анатомії	Анатомів стародавнього світу, середніх віків та епохи Відродження. Видатних анатомів України, їх внесок у розвиток анатомії.	Свої знання використати при подальшому анатомії, вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
2.	Анатоми середніх віків їх внесок у розвиток анатомії		
3.	Анатоми стародавнього Сходу, їх внесок у розвиток анатомії.		
4.	Анатоми епохи Відродження, їх внесок у розвиток анатомії.		
5.	Видатні анатоми України, їх внесок у розвиток анатомії.		
6.	Київська анатомічна школа, їх внесок у розвиток анатомії		
Контрольні питання			Література
1.	Гіппократ, його внесок у розвиток анатомії	Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.4-9. Додаткова: К.А.Дюбенко «Анатомія», Київ, 2004р.с9-36, Інтернет-ресурс	
2.	Гален, його внесок у розвиток анатомії.		
3.	Авіценна, його внесок у розвиток анатомії		
4.	Леонардо да Вінчі, його внесок у розвиток анатомії.		
5.	Андрій Везалій, його внесок у розвиток анатомії.		
6.	Мігель Сервет, Клавдій Гален, їх внесок у розвиток анатомії.		
7.	О.М.Шумлянський, його внесок у розвиток анатомії.		
8.	В.П.Воробйов, його внесок у розвиток анатомії.		
9.	О.І.Вальтер, його внесок у розвиток анатомії.		
10.	В.О.Бец, його внесок у розвиток анатомії.		
11.	Ф.А.Стефаніс, його внесок у розвиток анатомії		
12.	А.В.Старков, його внесок у розвиток анатомії.		
13.	І.Є.Кефелі, його внесок у розвиток анатомії.		
1	І.І.Бобрик, його внесок у розвиток анатомії.		

Матеріали для після аудиторної самостійної роботи. Тематика НДРС.

1. Скласти таблицю з малюнками **«Видатні вчені-анатоми стародавнього світу, середніх віків та епохи Відродження, їх внесок у розвиток анатомії»**
2. Скласти таблицю з малюнками **«Видатні вчені - анатоми України, їх внесок у розвиток анатомії»**.
3. Скласти таблицю з малюнками **«Київська анатомічна школа, внесок анатомів у розвиток анатомії»**.

Самостійна робота № 2

Тема: Клітина, будова, склад.

Кількість годин: 2 год.

Орієнтовна картка.

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5.	Визначення клітини. Будова клітини і функція. а)клітинна мембрана. б)цитоплазма. в)ядро. Будова і функція органел клітини. а)загальні органели. б)спеціалізовані органели Включення клітини. Хімічний склад клітини. Будова і функція міжклітинної речовини.	Будову функцію клітини та її складових частин	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.	Дайте визначення клітини? Назвіть будову і функцію клітинної мембрани? Охарактеризуйте цитоплазму? Назвіть функції ядра? Назвіть розміщення ядра і його складові частини? Назвіть загальні органели клітини. Опишіть будову і функцію загальних органел клітини. Назвіть органели спеціального призначення. Опишіть розміщення спеціальних органел. Дайте визначення, що таке включення? Назвіть ендогенні включення. Опишіть хімічний склад клітини. Опишіть будову і функцію міжклітинної речовини.		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.13-19. Додаткова: Л.Старушенко «Клінічна анатомія і фізіологія людини» УСМП, Київ, 2001р. с.21-24. Інтернет-ресурс

Матеріали для післяаудиторної самостійної роботи. Тематика НДРС.

1. Скласти таблицю з малюнками «**Будова клітини**»
2. Скласти таблицю з малюнками «**Органели спеціального призначення**»
3. Скласти таблицю з малюнками «**Склад клітини**».
4. Скласти таблицю «**Хімічний склад клітини**».

Самостійна робота № 3

Тема: Загальні дані про скелет та його функції. Класифікація кісток. Кістка, як орган, її хімічний склад, будова трубчастої кістки.

Кількість годин: 2 год

Орієнтовна картка

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.	Будова і значення опорно-рухового апарата. Функції скелета. Будова кістки, як органу. Хімічний склад кістки Будова кістки на розрізі Мікроскопічна будова щільної кісткової тканини Будова окістя Класифікація кісток за формою	Функції скелета. Класифікацію кісток. Будову трубчастої кістки.	Свої знання використати при подальшому анатомії, вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання		Література	
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.	Опишіть будову опорно-рухового апарата. Назвіть функції скелета. Опишіть будову кістки, як органу. Опишіть хімічний склад кістки. Опишіть будову кістки на розрізі. Опишіть будову кістки на розрізі. Опишіть мікроскопічну будову щільної кісткової тканини. Опишіть будову окістя. Назвіть класифікацію кісток за формою.	Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.47-49. Додаткова: Л.Старушенко «Клінічна анатомія і фізіологія людини» УСМП, Київ, 2001р. с.33-36. Інтернет-ресурс	

Матеріали для післяаудиторної самостійної роботи. Тематика НДРС.

1. Написати реферат «Загальні дані про скелет»
2. Скласти таблицю з малюнками «Класифікація кісток»
3. Скласти таблицю з малюнками «Кістка, як орган, її хімічний склад». «Будова трубчастої кістки».

Самостійна робота № 4

Тема: З'єднання кісток, їхня класифікація, види рухів у суглобах

Кількість годин: 3 год

Орієнтовна картка

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.	Основні види з'єднань кісток. Неперервні з'єднання кісток. Шви, зв'язки, перетинки, тім'ячка. М'язові з'єднання, вклинення. Напвперервні з'єднання кісток. Суглоби, їх будова. Класифікація суглобів. Основні рухи в суглобах.	Основні види з'єднань кісток. Будову суглобів.	Свої знання використати при подальшому анатомії, вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.	Назвіть основні види з'єднань кісток. Назвіть види неперервних з'єднань кісток. Назвіть розміщення тім'ячок. Назвіть розміщення мембран. Поясніть особливість будови напвперервних з'єднань кісток. Назвіть основні компоненти суглоба. Назвіть класифікацію суглобів Назвіть основні рухи які можливі в суглобах та поясніть, від чого вони залежать.		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.50-55 Додаткова: Л.Старушенко «Клінічна анатомія і фізіологія людини» УСМП, Київ, 2001р. с.36-38. Інтернет-ресурс

Матеріали для післяаудиторної самостійної роботи. Тематика НДРС.

1. Скласти таблицю з малюнками «З'єднання кісток, їхня класифікація,»
2. Скласти таблицю з малюнками «Види рухів у суглобах».

Самостійна робота № 5

Тема: М'яз як орган, сухожилки, апоневрози, загальні поняття про біомеханіку м'язів
Кількість годин – 3 год.

Орієнтовна картка.

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5.	Будова м'яза, як органа. Будова сухожилків. Будова і розміщення апоневрозів. Будова і розміщення фасцій. Синовіальні сумки, будова, розміщення.	Будову м'яза та його допоміжних утворів, завдяки яким забезпечується складна робота м'язів.	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.	Назвіть складові частини будови м'яза, як органа. Поясніть, що таке міон? Поясніть, чим утворене м'язове черевце. Поясніть, що таке головка м'яза? Поясніть, що таке ендомізій? Поясніть, що таке перимізій? Поясніть, що таке сухожилок? Поясніть, що таке апоневроз? Назвіть розміщення апоневрозів. Назвіть розміщення синовіальних сумок. Назвіть розміщення фасцій. Поясніть термін «переборююча робота м'язів». Поясніть, термін «уступаюча робота м'язів» Поясніть, термін «утримуюча робота м'язів». Дайте характеристику важелям першого роду. Дайте характеристику важелям другого роду. Дайте характеристику важелям третього роду.		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.109-111. Додаткова: К.А.Дюбенко, «Анатомія людини», Київ, 2004р. с.274-282. Інтернет-ресурс

Матеріали після аудиторної самостійної роботи: Тематика НДРС

1. Скласти графологічну структуру: «Будова м'яза, як органа»
2. Скласти таблицю з малюнками: «Будова і розміщення сухожилків та апоневрозів».
3. Скласти таблицю з малюнками: «Біомеханіка м'язів.».

Самостійна робота № 6

Тема: М'язи передпліччя, м'язи кисті

Кількість год. 4 год.

Орієнтовна картка.

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	Групи м'язів передпліччя. Поверхневий шар м'язів передньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції. Глибокий шар м'язів передньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції. Поверхневий шар м'язів задньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції. Глибокий шар м'язів задньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції. М'язи тилу кисті, точки прикріплення, функції. М'язи долоні кисті, точки прикріплення, функції.	Функцію м'язів передпліччя та м'язів кисті.	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	Назвіть групи м'язів передпліччя. Назвіть функцію м'язів поверхневого шару передньої групи передпліччя. Назвіть функцію м'язів глибокого шару передньої групи передпліччя. Назвіть функцію м'язів поверхневого шару задньої групи передпліччя. Назвіть функцію м'язів глибокого шару задньої групи передпліччя. Назвіть функцію м'язів тилу кисті. Назвіть функцію м'язів долоні кисті.		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.136-140. Додаткова: К.А.Дюбенко, «Анатомія людини», Київ, 2004р. с.351-363. Інтернет-ресурс

Матеріали після аудиторної самостійної роботи: Тематика НДРС

1. Скласти таблицю з малюнками: **«Поверхневий шар м'язів передньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції»**.
2. Скласти таблицю з малюнками: **«Глибокий шар м'язів передньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції»**.
3. Скласти таблицю з малюнками: **«Поверхневий шар м'язів задньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції»**.
4. Скласти таблицю з малюнками: **«Глибокий шар м'язів задньої групи передпліччя, точки прикріплення, функції»**.
5. Скласти таблицю з малюнками: **«М'язи тилу кисті, точки прикріплення, функції»**.
6. Скласти таблицю з малюнками: **«М'язи долоні кисті, точки прикріплення, функції»**.

Самостійна робота № 7

Тема: М'язи гомілки, м'язи стопи.

Кількість год. 4 год.

Орієнтовна картка.

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	Групи м'язів гомілки. М'язи передньої групи гомілки, точки прикріплення, функції. М'язи поверхневого шару задньої групи гомілки, точки прикріплення, функції. М'язи глибокого шару задньої групи гомілки, точки прикріплення, функції. М'язи бічної групи гомілки, точки прикріплення, функції. М'язи тилу стопи, точки прикріплення, функції. М'язи підошви стопи, точки прикріплення, функції.	Видатних вчених-анатомів різних епох, їх внесок в розвиток анатомії.	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.	Назвіть групи м'язів гомілки. Назвіть функцію м'язів передньої групи гомілки. Назвіть функцію м'язів поверхневого шару задньої групи гомілки. Назвіть функцію м'язів глибокого шару задньої групи гомілки. Назвіть функцію м'язів бічної групи гомілки. Назвіть функцію м'язів тилу стопи. Назвіть групи м'язів підошви. Назвіть функцію м'язів підошви стопи.		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.146-150. Додаткова: К.А.Дюбенко, «Анатомія людини», Київ, 2004р. с.383-400. Інтернет-ресурс

Матеріали після аудиторної самостійної роботи: Тематика НДРС

1. Скласти таблицю з малюнками: «**М'язи передньої групи гомілки, точки прикріплення, функції**».
2. Скласти таблицю з малюнками: «**М'язи поверхневого шару задньої групи гомілки, точки прикріплення, функції**».
3. Скласти таблицю з малюнками: «**М'язи глибокого шару задньої групи гомілки, точки прикріплення, функції**».
4. Скласти таблицю з малюнками: «**М'язи бічної групи гомілки, точки прикріплення, функції**».
5. Скласти таблицю з малюнками: «**М'язи тилу стопи, точки прикріплення, функції**».
6. Скласти таблицю з малюнками: «**М'язи підошви стопи, точки прикріплення, функції**».

Самостійна робота № 8

Тема: Оболонки спинного та головного мозку, простори, спинно-мозкова рідина

Кількість годин: 2 год.

Орієнтовна картка

№ з/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.	Види оболонок спинного мозку. Будова і функції твердої оболонки спинного мозку. Будова і функції павутинної оболонки спинного мозку. Будова і функція судинної оболонки спинного мозку. Міжоболонкові простори. Будова і функції твердої оболонки головного мозку. Пазухи, відростки. Будова і функції павутинної оболонки. Цистерни, пах іонові грануляції. Будова і функції судинної оболонки головного мозку. Спинномозкова рідина: кількість, утворення, шляхи циркуляції.	Оболонки спинного та головного мозку.	Свої знання використати при подальшому вивченні анатомії, вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання		Література	
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.	Назвіть основні оболонки, які покривають спинний мозок. Дайте характеристику твердій оболонці спинного мозку. Дайте характеристику павутинній оболонці спинного мозку. Дайте характеристику судинній оболонці спинного мозку. Назвіть між оболонкові простори і дайте їм характеристику. Дайте характеристику твердій оболонці головного мозку. Дайте характеристику павутинній оболонці головного мозку. Дайте характеристику судинній оболонці головного мозку. Назвіть місця утворення спинномозкової рідини. Назвіть кількість спинномозкової рідини, шляхи циркуляції	Основна: О.Очуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.243-244 Додаткова: Сакевич В.І., Мастеров Ю.І., Сакевти Р.П. Посібник для практичних занять з анатомії та фізіології з основами патології. — К.: Здоров'я, 2003.с.204-208. Л.Старушенко «Клінічна анатомія і фізіологія людини» УСМП, Київ, 2001р. с.209-210 Інтернет-ресурс	

Матеріали для після аудиторної самостійної роботи. Тематика НДРС.

1. Скласти таблицю з малюнками «Оболонки спинного мозку та їх функції».
2. Скласти таблицю з малюнками «Оболонки головного мозку та їх функції».
3. Написати реферат-повідомлення «Спинномозкова рідина: кількість, утворення, шляхи циркуляції.»

Самостійна робота № 9

Тема: Схема вегетативної рефлекторної дуги

Кількість год. 1 год.

Орієнтовна картка.

№ п/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.	Визначення вегетативної рефлекторної дуги. Спільний спинномозковий вузол. Розміщення центрів симпатичної нервової системи в спинному мозку. Особливість вставного нейрона вегетативної рефлекторної дуги. Розміщення гангліїв у симпатичній нервовій системі. Розміщення гангліїв у парасимпатичній нервовій системі. Аксоли еферентних нейронів симпатичної та парасимпатичної нервової системи.	Будову вегетативної рефлекторної дуги. Відміни вегетативної рефлекторної дуги від соматичної.	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.	Дайте визначення, що таке рефлекторна дуга. Назвіть складові частини вегетативної рефлекторної дуги. Де розміщується спільний чутливий нейрон? Яка особливість вставного нейрона вегетативної рефлекторної дуги? Де розміщуються симпатичні ганглії? Де розміщуються парасимпатичні ганглії? Яка особливість будови аксонів еферентних волокон у вегетативній рефлекторній дузі? Що таке сірі комісуральні волокна? Що таке соматична частина симпатичної рефлекторної дуги?		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.284-286. Додаткова Г.І.Коляденко «Анатомія людини», Київ, «Либідь», 2009р с.342-348 Г.М.Чайченко «Фізіологія людини і тварин», Київ, «Вища школа», 2003р. с320-325. Інтернет-ресурс

Матеріали після аудиторної самостійної роботи: Тематика НДРС

1. Зробити малюнок «Соматична і вегетативна рефлекторна дуга»
2. На малюнку «Соматична і вегетативна рефлекторна дуга» позначте: рецептори, чутливий нейрон, вставний нейрон, ефекторний нейрон»»
3. На малюнку: «Соматична і вегетативна рефлекторна дуг», позначте медіатори та рецептори у вегетативній рефлекторній дузі».
4. Скласти таблицю з малюнками: «Відміни вегетативної рефлекторної дуги від соматичної».

Самостійна робота № 10

Тема: Судини — види, будова стінки артерії, вени, капілярів
Кількість год. 3 год.

Орієнтовна картка.

№ п/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7	Види кровоносних судин. Будова стінки артерій. Види артерій. Будова стінки артеріол та прекапілярів. Будова стінки капілярів. Будова стінки вен.	Види судин, будову стінки різних видів судин.	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання		Література	
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.	Назвіть види кровоносних судин. Опишіть будову стінки артерій. Назвіть артерії еластичного типу. Назвіть артерії м'язового типу. Опишіть будову стінки артеріол. Назвіть шари стінки прекапілярів. Опишіть будову стінки капілярів. Опишіть будову стінки вен. Поясніть, чим відрізняється внутрішня оболонка стінки артерій і вен. Поясніть, чим відрізняється середня оболонка стінки артерій і вен.	Основна: О.Очкурєнко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.216-218. Додаткова: Тоні Сміт. Людина. Навчальний атлас з анатомії та фізіології. — Львів, 2000. — с.102 Интернет-ресурс	

Матеріали для післяаудиторної самостійної роботи. Тематика НДРС.

1. Скласти таблицю з малюнками «**Будова стінки артерій, артеріол, прекапілярів і капілярів**».
2. Скласти таблицю з малюнками «**Будова стінки посткапілярів, венул, вен**».
3. Скласти таблицю з малюнками: «**Відміни в будові стінки артерій та вен**»

Самостійна робота № 11

Тема: Загальний план будови лімфатичної системи. Лімфатичні стовбури та протоки. Лімфа та її склад

Кількість год. 4 год.

Орієнтовна картка.

№ п/п	Завдання.	Вказівки до завдання	
		Знати	Уміти
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 9	Загальний план будови лімфатичної системи. Види лімфатичних судин. Лімфатичні стовбури, їх характеристика Лімфатичні протоки, їх характеристика. Класифікація лімфатичних органів. Первинні лімфатичні органи, їх характеристика. Вторинні лімфатичні органи, їх характеристика. Лімфа, кількість, склад.	Загальний план будови лімфатичної системи. Розміщення лімфатичних проток. Кількість та склад лімфи. Латинські назви ductus thoracicus, ductus lymphaticus dexter et sinister, nodi lymphatici, spleen, thymus.	Свої знання використати при подальшому вивченні клінічних дисциплін та в практичній діяльності.
Контрольні питання			Література
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16.	Назвіть структури, які утворюють лімфатичну систему. Назвіть класифікацію лімфатичних судин. Назвіть основні лімфатичні стовбури. Назвіть стовбури, які збирають лімфу від голови та шиї. Назвіть стовбури, які збирають лімфу від верхніх кінцівок. Назвіть стовбури, які збирають лімфу від грудної клітки Назвіть стовбури, які збирають лімфу від нижніх кінцівок. Назвіть стовбури, які збирають лімфу від черевної порожнини. Назвіть ділянки тіла від яких лімфа відтікає в праву лімфатичну протоку. Назвіть ділянки тіла від яких лімфа відтікає в грудну лімфатичну протоку. Назвіть первинні лімфатичні органи. Опишіть будову первинних лімфатичних органів. Назвіть вторинні лімфатичні органи . Опишіть будову вторинних лімфатичних органів. Назвіть мигдалики, які входять до лімфо епітеліального кільця глотки. Назвіть кількість і склад лімфи.		Основна: О.Очкуренко «Анатомія людини», Київ, «Вища школа», 1992р. с.249-254. Додаткова: Л.Старушенко «Клінічна анатомія і фізіологія людини» УСМП, Київ, 2001р. с.98-100 Я.І.Федонюк «Анатомія та фізіологія з патологією», Тернопіль, «Укрмедкнига», 2002р.с.362-363. Интернет-ресурс

Матеріали після аудиторної самостійної роботи: Тематика НДРС

1. Скласти таблицю з малюнками: «Загальний план будови лімфатичної системи»
2. Скласти таблицю з малюнками: «Лімфатичні стовбури, їх характеристика».
3. Скласти таблицю з малюнками: «Лімфатичні протоки, їх характеристика».
4. Скласти таблицю з малюнками: «Первинні лімфатичні органи, їх будова».
5. Скласти таблицю з малюнками: «Вторинні лімфатичні органи, їх будова».
6. Скласти таблицю : «Лімфа, кількість, склад».